

rum Ducis, viro strenuo, & militaris disciplinae peritissimo: cuius consilio & prudentia sic rem gessit, ut Danorum Regem multis vastatae Regionis manubijs onustum, iam iamque naues conscensurum, quod in patriam triumphans rediret, vna cum toto exercitu ad internecionem usque omnium deleuerit. Hunc successum felicissimum in hoc ad Scaldim limite sortitus, magnam insignis victoriae partem, Vtilonis consilio & virtuti retulit acceptam, quem de hoc nomine sic apud Patrem commendauit, ut limitis Praefecturam pro honorario acceperit. Marchio Antverpianus appellatus, & quo vinculum firmius esset inter ipsos sororem ei Theobertus dederit uxorem, e quorum copula diuina stirps Caroli Magni pullulauit. Vel igitur hoc solo nomine magni nobis faciendum est Marchionatus Antverpiani nobilitas, quod eam dederit ducum, Regumque progeniem, qua nulla vnquam in orbe extitit clarior, a qua Rex Hispaniae, Dux Brabantiae, & Marchio Antverpianus, sub titulo Sacri Imperij, recta linea descendit, annis amplius mille per illustrissimos homines generis serie continuata. Hic igitur tot Ducum, tot Regum, tot Imperatorum sunt incunabula, hic gentis clarissima primordia, Hic Marchionatus primū optimos Francico Regno Conestabiles & Palatij Praefectos siue Maiores, deinde Reges dedit, actum Romanis Imperatores, post etiam Reges Hierosolimitanos & Imperatores Byzantinos e gremio suo produxit: quorum Princeps & auspex Godefridus Antverpiae in suo Marchionatu exercitus in Asiam ducendi primitias collegit. Situs fluminis & negotiationis oportunitas diuersarum gentium nationes huc pertraxit, quae fixam sibi residentiam ibi diligentes, magistratus suos peculiare habent, ut Senatores & Aldermannos, aedificia sibi elegantia construxerunt, & sumptuosa palatia dici merentur, quae breui narratione describi sigillatim nequeunt, Beneficium hoc Scaldis flumen praestitit Ptolemaeo Tabuda, aestibus marinis obnoxium cuius ea commoditas, ut ex portu etiam altissimarum nauium, plana via ingressus pateat, & maximae holcaedes & onorariae, ripam contingant, ita ut manibus liceat onera deponere in terram. Vnde ANTVERPIA mercium variarum famatissimum per Orbem Emporium, non toti tantum Europae, verum & Asiae & Africæ seruit rebus, tum ad vitæ usum necessarium, tum etiam ad splendorem & ornatum pertinentibus, ut eam Christophorus Stella Hispanus merito nuncupet Vniuersi terrarum Orbis forum nundinarium. Tanta enim omnium gentium confluentia, merciumque omnigenum hic est negotiatio, ut Orbem quis in Vrbe contemplari videatur. Quod etiam luculento Epigrammate testatum fecit Iulius Cæsar Scaliger inter urbium reliquarum celebrium elogia.

ANTVERPIA.

Oppida quot spectant oculo metorua sinistro,
Tot nos nuidiæ pallida tela petunt.
Lugdunum omnigenum est, operosa Lutetia, Roma
Ingens, res Venetum vasta, Tholosa potens,
Omnimodæ merces, artes, priusque nouæque
Quorum insunt alijs singula, cuncta mihi.

Simili Encomio eandem urbem illustrauit Ioannes Bochius, eiusdem Reipub. Secretarius, in altero Panegyrico, quem de Antverpia restituta nobis dedit, dum illam per apostrophen sic alloquitur--

At quis posset opus versu celebrare superbas
Laudibus æquali, tibi quas Antverpia, natu
Indulsi pater ætherio: fortuna beatam
Reddidit, atque tuis fuit non inuida cœptis,
Fecit & extremis celebrem te finibus orbis.
Et Therystibi blanditur feliciter æstu
Aequoreo, dulcesque bibunt Nereides vndas.
Te colit, atque sui iactat Germania partem
Imperij, stupet & Gallus, mirantur & ora
Ausoniae, rerumque inter miracula ponunt,
Cumque Caledonia stupet aduena classe Britannus,
Hesperijque tuum populi, quæ cœlifer Atlas
Respicit Herculeam connixus vertice Calpen
Nomen amant, te Marmarici Libycique coloni
Mutatisque noui venerantur mercibus orbes,
Emporijque tui penetrauit fama Syenen.

Vidit & immotas radijs solaribus vmbas
Et qui Niliacum Meroes bibit accola fontem,
Ac nudus Garamas tibi notus, & Indus, Eoa
Quique coloratos distinguunt lampade vultus,
Et quibus astrictis calcatur Bosporus vndis,
Et glacies plaufro teritur migrante, niuesque
Sithoniae, Scythicique palus Mœotica regni.
Et tibi Cecropij mittunt sua munera ciues,
Atque Corinthiaco pontus quæ clauditur Isthmo,
Mittit & Ionias tellus Epidauria merces.
Nec, Benace, tibi classes in litore Scaldis
Inuidet æquoreo, nec vctas inuidet orbe
Diuittias alio, nec lapidis alta Timani
Ostia, nec toto commercia libera mundo,
Fama nec imparibus se tollit ad æthera pennis.

Insignia, siue, ut vulgus loquitur Arma symbolum representant, quod consentit nomini, & nomen ipsum Insignium explicat significationem Habent enim arma duas manus super vallo castrorum appictas. Quæ Atuatium Antverpianum esse ex Becani sententia explicare videntur, ut qua Hatuat Atuat sonet, quod in Burgo Antverpiensi praesidiarij, ea, quæ manibus accepissent, fortiter tenebant. Alij manuum illarum symbolum ad Gigantis historiam, ad Brabonem, ad vectigal, cuius initio meminimus, pertinere arbitrantur. Ioannes Bochius Antverpiensium Secretarius, exquisito & eleganti opere, quod de spectaculis Antverpiae editis, in aduentu Sereniss. Ernesti Archiducis Austriae, Belgij Gubernatoris conscripsit, hæc de Insignium ANTVERPIENSIVM symbolo commentatur. Quod si mihi de manibus Antverpiae insignibus, diuinare liceret, non video commodiorem neque verisimiliorem huius symboli originem, quam a perantiqua Romanorum militia, qui inter cetera signa militaria, manuum etiam simulacra retulerant, ad fidem & concordiam exercitus denotandam, ut ex nummo M. Antonij apparet, in quo labarum in medio, duo utrobique signa visuntur, quæ manum in fastigio singula habent informatam, cum his literis. Concordia exercitus: sicut & in alijs veterum numismatibus huiusmodi signa militaria adhuc extant.

Multa & magnæ sunt Antverpiensis urbis felicitates, quas hic partim recensimus, partim à Guicciardino, Abrahamo Ortelio, Becano, Christophoro Stella, Meiero, Barlando, Georgio Schregelio, Ioanne Bochio, Melchioro Barlæo, Adriano Scholastico, Et alijs doctissimis viris sunt explicatæ. Horum tamen temporum minus propitijs fati, & seditiosi ac nimis diuturni belli calamitate multis cladibus grauissimè concussa fuit. Quarum commemorationem illis relinquo, qui infaustum & exitiale hoc Belgicū bellū ex professo describunt. Mœnia habet Antverpia & propugnacula valida, contra hostiles insultus ita firmata, ut prorsus insuperabilis existimetur. Et tamen ab Alexandro Farnesio Parmensi Duce Belgij Gubernatore Anno M. D. LXXXV. per artificiosum nauale Pontem, ad deditionem compulsæ & in potestatem Clementissimi sui Principis reducta fuit. Hoc facinus heroicum Ioannes Bochius, Reipub. Antverpiensi à secretis duobus Panegyricis in Antverpianam sibi & Regi obsidione restitutam, heroico carmine complexus est, a quo alia expectantur ad eam urbem illustrandam monumenta.

Nihil hic denique de opificum, aliorumque Antverpiensium collegijs, nihil de comitijs, de publicis ritibus, moribus, institutis, de iure municipali, nihil de amplissimis priuilegijs adferemus, neque viros in omni scientia, claros enumerabimus, sed breuitatis causa, ad Belgiographiam Ludouici Guicciardini, qui eam, in describendo partem copiosè profecutus est, lectorè amandamus. Paucorū tamen hic commemorationem, qui post Guicciardinum ætatem floruerunt, præterire nõ possumus. Inter eos est Melchior Barlæus, cuius scripta sunt hæc Buccolica: De dijs gentium: De raptu Ganymedos: De vetustissima Brabantiae gentis origine, siue, ut vocant, Brabantiados: Item urbis Antverpianæ en. omion. Inter primos autè numerandus est Andreas Schottus Societatis Iesu Sacerdos, vir optimus, & vtriusque linguae peritissimus Edidit auctorem de viris Illustrib. (ab aliquib. Cornelio Nepoti, ab alijs C. Plinio inscriptum) quem auxit & emendauit. Scripsit notas in Aurelium Victorem. Primus in lucem protulit libellum Originis Romanæ, quem & doctissimis scholijs illustrauit. Idem Pomponium Melam recensuit, & Spicilegia post Pintianum auxit. Item Spicilegium addidit ad commentaria Hieronymi Suritæ in Itinerarium Antonini. Sed hæc vltima nondum lucem videre, sunt apud Abrahamum Ortelium Antverpiensem Cosmographum Regium. Multa adhuc alia præclara in literis & historia, idem ille Schottus parauit.